

УДК 378.172:178

Брюханова Тетяна Сергіївна

викладач

кафедра фізичного виховання та спорту
Донбаська державна машинобудівна академія
м.Краматорськ, Україна

Малахова Жанна Володимирівна

кандидат наук з фізичного виховання та спорту

доцент кафедри фізичної реабілітації, спортивної та нетрадиційної медицини, фізичного виховання
Донецький Національний медичний університет ім. М.Горького
м.Краматорськ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ СПОРТИВНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В ОРГАНІЗАЦІЇ УЧБОВИХ ЗАНЯТЬ В УМОВАХ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті розглядаються проблеми вдосконалення системи фізичного виховання у вищому навчальному закладі з використанням новітніх педагогічних технологій. Визначено вплив модернізації занять з фізичного виховання на формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до спорту та розвиток фізичної культури особистості. Було виявлено зв'язок між фізичним та особистісним розвитком студентів, що займаються по новітнім програмам з використанням обраного виду спорту. Також розглянуто проблему формування гуманістично-спрямованої фізичної культури у студентської молоді.

Ключові слова: фізичне виховання, модернізація освіти, гуманізація

Вступ. Сучасна система освіти вищих навчальних закладів в області дисципліни «Фізична культура» характеризується пошуком ефективних підходів в організації фізичного виховання студентської молоді. І головна проблема дисципліни – це підвищення інтересу до занять фізичною культурою і спортом [1].

У нових концепціях особистісно-орієнтованого навчання підсилюється гуманістична спрямованість процесу навчання; розглядається особистість, яка, крім соціальних якостей, наділена суб'єктивними властивостями (її незалежність, здатність до вибору, рефлексії, саморегуляції); особистість виступає системоутворюючим началом педагогічного процесу; головними цілями освіти стає створення умов для розвитку індивідуально-особистісних здібностей, властивостей; важливого значення набуває персоналізація, прагнення до самоактуалізації, самореалізації та інші внутрішні механізми індивідуального саморозвитку [2].

Впровадження особистісно-орієнтованої технології на заняттях з фізичного виховання дозволить підвищити рівень мотивації до регулярних занять, збільшити рухову активність студентів, прищепити інтерес до організації здорового способу життя, самостійних занять фізичною культурою з врахуванням особистих потреб, інтересів та можливостей кожного.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження в області технології особистісно-орієнтованого навчання проводили такі вчені як Г.Г.Кравцова, Т.А.Матіс, Ю.А.Полуянова, В.В.Рубцова, Г.А.Цукерман, І.С.Якиманської. Усі дослідники підкреслюють необхідність індивідуального підходу до навчання, значення єдиної освітньої стратегії як основної умови успішної роботи. Соціальна значущість розвитку особистості студентської молоді та аналіз наукової розробленості цього процесу зумовили вибір теми даного дослідження, яка полягає у визначенні способів використання технологій особистісно-орієнтованого навчання в процесі фізичного виховання.

Мета даного дослідження – виявлення умов застосування технології особистісно-орієнтованого навчання в вищому навчальному закладі на заняттях з фізичного виховання з використанням спортивно-орієнтованих технологій.

Виклад основного матеріалу. Гуманізація та демократизація системи освіти у сфері фізичної культури © Брюханова Т.С., Малахова Ж.В.

означає його олюднення, висування особистості студента в якості головної цінності педагогічного процесу. Педагогічні спостереження, спрямовані на вивчення ефективності спортивно-орієнтованого підходу у фізичному вихованні, зафіксували позитивні зміни в технічному, техніко-тактичному зростанні студентів у їх активному ставленні до організації процесу навчання. Даний підхід забезпечує реальний перехід від строго регламентованого фізичного виховання до активної та самостійної форми фізкультурно-спортивної діяльності.

Перспективним напрямком оптимізації існуючої системи фізичного виховання є впровадження в освітній процес спортивно-орієнтованих технологій, як найбільш ефективного засобу фізичного, розумового і духовного розвитку студентської молоді. Організація занять із фізичного виховання студентської молоді на основі самостійного вибору студентам спортивної спеціалізації є найбільш прогресивною формою. У дослідженнях автора зазначено, що саме такий підхід стимулює інтерес до конкретного виду спорту та інтерес до розвитку своїх фізичних здібностей [3].

Особистісно-орієнтоване фізичне виховання студентів на основі використання певного виду спорту здійснюється через рішення наступних завдань: формування мотивації занять спортом; підвищення функціональних можливостей організму та розвиток фізичних якостей з урахуванням вимог того чи іншого виду спорту; навчання теоретичним, практичним і організаційно-методичних знань основ фізичної культури; навчання умінням і навичкам техніки і тактики обраного виду спорту, організації занять цим видом спорту для досягнення життєвих і професійних цілей.

Завдання особистісно-орієнтованого фізичного виховання формуються з урахуванням спрямованості на формування окремих структурних компонентів спортивної культури студентів: 1) формування мотивації занять спортом; 2) розвиток властивостей особистості, які визначають стійкі позитивні дієві стосунки до різних сторонам спортивного життя; 3) підвищення функціональних можливостей організму та розвиток фізичних якостей; 4) навчання теоретичним, практичним і організаційно-методичних знань основ фізичної культури та спорту; 5) організації занять цим видом спорту для досягнення життєвих і професійних цілей.

Ефективне вирішення завдань формування спортивної культури передбачає здійснення фізичного вихован-

ня студентів з урахуванням наступних організаційно-методичних особливостей: свободи вибору студентами виду фізичних вправ; визначення завдань фізичного виховання з урахуванням їх спрямованості на формування окремих структурних компонентів спортивної культури студентів; єдності та взаємозв'язку засвоєння базового і варіативного компонентів змісту навчальної програми; єдності та взаємозв'язку навчальної, навчально-тренувальної та змагальної діяльності; єдності і взаємозв'язку навчальних занять з предмета та самостійної фізкультурно-спортивної діяльності; поетапної організації фізичного виховання з послідовним підвищенням складності розв'язуваних педагогічних завдань; відповідності змісту педагогічного контролю критеріями і показниками розвитку структурних компонентів спортивної культури [4].

Щодо функціональних показників, то можна відзначити позитивну динаміку рівня здоров'я і функціональних характеристик організму, що проявляється в підвищенні психоемоційної стійкості організму і фізичної працездатності. Мотиваційні чинники до систематичних занять фізичними вправами є вирішальними у формуванні фізичної культури студентів.

Викладений матеріал дозволяє зробити наступні **висновки**:

1. Організація навчального процесу з використанням спортивно-орієнтованих технологій дозволяє

поліпшити показники основних фізичних якостей і фізичної підготовленості студентів. З метою підвищення ефективності фізичного виховання студентів навчальний процес доцільно здійснювати з використанням навчальної та позааудиторної форм заняття. Враховуючи особливу популярність спорту у студентському середовищі і роль спортивних технологій у досягненні відповідного рівня фізичної підготовленості, функціонального стану, система фізичного виховання, незалежно від форми навчання, повинна передбачати обов'язкове використання спортивно орієнтованих технологій.

2. Організаційна структура навчального процесу з фізичного виховання з використанням спортивно-орієнтованих технологій повинна передбачати обов'язкове щорічне соціологічне опитування першокурсників з метою вивчення їх фізкультурно-спортивних потреб та інтересів, мотиваційної сфери, способу життя. Формування навчальних груп та груп для занять у позааудиторний час доцільно проводити за результатами тестування рівнів загальної і спеціальної фізичної підготовленості, стану здоров'я, мотиваційних характеристик.

Побудова взаємовідносин між викладачем і студентом у процесі спортивно-тренувальної діяльності здійснюється на основі диференційованого та індивідуалізованого підходів з урахуванням фізкультурно-спортивних інтересів студентів, стану їх здоров'я, фізичної підготовленості, міри сформованості мотиваційної сфери та інших чинників.

Список використаної літератури

1. Бальсевич, В.К. Спортивно ориентированное физическое воспитание: Образовательный и социальный аспект / В.К.Бальсевич, Л.И.Лубышева // Теория и практика физической культуры. 2003. – № 5. – С.19-22.
2. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник / Н.Є.Мойсеюк. – 3-тє вид., доп. – Київ, 2001. – 608 с.
3. Турчина Н.І. Сучасні особливості педагогічного процесу фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів технічного профілю і рекомендації щодо його вдосконалення / Н. І. Турчина // Здоровий спосіб життя : зб. наук. ст. – Львів : ЛДУФК, 2007. – № 22. – С. 45–53.
4. Тумаров К.Б. Содержание и организация личностно-ориентированного физического воспитания студентов на основе мини-футбола / К.Б.Тумаров [Электронный ресурс]. – <http://avtoreferat.seluk.ru/at-pedagogika/18816-1-soderzhanie-organizatsiya-lichnost-orientirovannogo-fizicheskogo-vospit-niya-stude-tov-osnove-mini-futbola.php>. – Загол. з екрану. – Мова рос.

Стаття надійшла до редакції 16.04.2017 р.

Брюханова Татьяна

преподаватель

кафедра физического воспитания и спорта

Донбасская государственная машиностроительная академия

г.Краматорск, Украина

Малахова Жанна

кандидат наук с физического воспитания и спорта

доцент кафедры физической реабилитации, спортивной и нетрадиционной медицины, физического воспитания

Донецкий Национальный медицинский университет им. М.Горького

г.Краматорск, Украина

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СПОРТИВНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО ПОДХОДА В ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНЫХ ЗАНЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ

В статье рассматриваются проблемы совершенствования системы физического воспитания в вузе с использованием новейших педагогических технологий. Определено влияние модернизации занятий физического воспитания на формирование мотивационно-ценностного отношения студентов к спорту и на развитие физической культуры личности. Была установлена связь между физическим и личностным развитием студентов, занимающихся по новейшим программам с использованием избранного вида спорта.

Ключевые слова: физическое воспитание, модернизация образования, гуманизация

Bryukhanova Tetyana

Lecturer

Department of Physical Education and Sport
Donbass State Machine-building Academy, Kramatorsk, Ukraine

Malakhova Zhanna

Candidate of Sciences of Physical Education and Sport

Department of Physical Rehabilitation and Sports Medicine, Physical Education
Donetsk National Medical University named after M.Gorkyy
Kramatorsk, Ukraine

USING A SPORTS-ORIENTED APPROACH IN THE ORGANIZATION OF SCHOOL LESSONS IN CONDITIONS OF PERSONALLY-ORIENTED PHYSICAL EDUCATION

The main reasons for low level of health and physical fitness is a reduction of interest and motivation among students of traditional forms of organization of lessons, lack of differentiated approach in physical education, lack of diversity of forms of organization of physical education, the learning environment in universities, bad habits and other. In this sports-oriented form of organization of classes by using the distribution of students into groups for sports will improve functional status, health and physical fitness, mental and physical fitness of students, improve sport training, will promote and improve the sports culture of students.

In the article the problems of improvement of physical education system in higher education using the latest educational technologies. The influence of modernization of physical education in the formation of motivational-value attitude of students towards sports and physical culture of the individual. Was discovered the link between the physical and personal development of students engaged in on the latest programs using the chosen kind of sport. Also considered the problem of formation of humanistically-oriented physical culture among students. The technological model of formation of sports culture of students in the process of sports-oriented physical education should be holistic, student-centered, integrated, as it reflects the quality and originality of the goals, objectives and characteristics, functional and structural components.

Key words: physical education, modernization of education, humanization.